

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการใช้อุทยานกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี : กรณีศึกษาอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทีมวิจัยได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงกลางปี พ.ศ. 2556 เพราะประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัยตลอดช่วงการทำวิจัย เช่นปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวน น้ำท่วม ภัยแล้ง และการยุติการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของระบบการปลูก กระบวนการผลิตและการตลาดกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการใช้อุทยานกล้วยหอมปลอดสารพิษของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้การผลิตกล้วยหอมของเกษตรกรอำเภอบ้านนาสารเป็นกรณีศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือมีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.9 และมีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีครอบครัวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 92.1 และเป็นแบบครอบครัวขยาย มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 5 - 7 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 2 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 และกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพทำสวนเป็นหลักโดยเฉพาะสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเป็นการประกอบอาชีพตามหน่วยงานเอกชนต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาเท่ากันคือ 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาทต่อเดือน และมากกว่า 30,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.8

ในการเพาะปลูกเกษตรกรส่วนใหญ่จะได้รับคำแนะนำการเพาะปลูกจากสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสารเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาเป็น สำนักงานเกษตรจังหวัด และเพื่อน/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 10.5 และ 7.9 ตามลำดับ สำหรับประสบการณ์ในการเพาะปลูกกล้วยหอม ส่วนใหญ่แล้วมีประสบการณ์ในการเพาะปลูกน้อยคือ อยู่ในช่วง 1 - 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.3 และ 3 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.2 จำนวนแปลงที่ใช้ในการเพาะปลูกกล้วยหอม พบว่า จำนวนแปลงที่ใช้ในการเพาะปลูกกล้วยหอม ส่วนใหญ่จะมีเพียง 1 แปลง คิดเป็นร้อยละ 86.8 รองลงมาคือ 2 แปลง และ 3 แปลง คิดเป็นร้อยละ 7.9 และ 5.3 ส่วนเนื้อที่การเพาะปลูกของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่จำนวน น้อยกว่า 3 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาเป็น มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.3

และ 4-6 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.1 ส่วนแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะใช้เงินทุนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 84.2 และกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 15.8 โดยจะกู้จากสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสาร กองทุนหมู่บ้าน และญาติ

ส่วนพันธุ์กล้วยหอมที่ใช้ในการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์กล้วยหอมทองพันธุ์ก้านดำ คิดเป็นร้อยละ 92.1 และมีเกษตรกรที่ใช้กล้วยหอมทองทั้งพันธุ์ก้านดำผสมพันธุ์ก้านขาว คิดเป็นร้อยละ 7.9 และไม่มีเกษตรกรรายใดที่ใช้เฉพาะกล้วยหอมทองพันธุ์ก้านขาวเพียงอย่างเดียว ส่วนแหล่งของหน่อพันธุ์กล้วยหอมที่ใช้เพาะปลูกของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะซื้อจากพ่อค้า คิดเป็นร้อยละ 81.6 และซื้อจากฟาร์มข้างเคียง คิดเป็นร้อยละ 18.4 ซึ่งราคาโดยเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 7 - 9 บาทต่อหน่อ ส่วนจำนวนหน่อพันธุ์กล้วยหอมต่อ 1 ไร่ ที่ใช้ในการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะใช้หน่อพันธุ์กล้วยหอมต่อ 1 ไร่ จำนวน 100 - 200 ต้นต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.7 และจำนวน 201 - 400 ต้นต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.1 ในการเตรียมการเพาะปลูกและการดูแลกล้วยหอม พบว่า สาเหตุที่ต้องเตรียมพันธุ์ก่อนการเพาะปลูก สาเหตุคือเพื่อลดปัญหาเรื่องพันธุ์ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.7 และส่วนใหญ่จะปลูกในที่ดินเดิม จากนั้นก็ขุดต่อเก่าทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 63.2 ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้เพาะปลูก ส่วนใหญ่จะใช้แม่น้ำ ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 50.0 สำหรับระยะทางจากแหล่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูก ส่วนใหญ่จะมีระยะทาง น้อยกว่า 100 เมตร คิดเป็นร้อยละ 92.1 และมากกว่า 100 เมตร ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.9 ส่วนวิธีที่ใช้ในการส่งน้ำไปยังแปลงเพาะปลูกกล้วยหอม ส่วนใหญ่จะใช้สายยาง คิดเป็นร้อยละ 65.8 และใช้ท่อต่อสปริงเกอร์ในแปลงเพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 23.7

สำหรับปริมาณการผลิตกล้วยหอม พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วจะมีปริมาณการผลิตกล้วยหอมเฉลี่ย 179.39 กก. ต่อครั้งต่อไร่ ซึ่งหากแยกเป็นระดับของการผลิต จะพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีผลผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 กก. คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมา 101 - 200 กก. คิดเป็นร้อยละ 28.9 ส่วนช่องทางในการจัดจำหน่ายกล้วยหอม พบว่าเกษตรกรจะจำหน่าย โดยการขายส่งเองไปยังสหกรณ์เป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 92.1 และแยกขายปลีก โดยจะขายในตลาดสดใกล้บ้าน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ส่วนปริมาณที่ขาย ส่วนใหญ่จะมีปริมาณ 0 - 100 กก.ต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาจะมีปริมาณ 101 - 200 กก. คิดเป็นร้อยละ 28.9 ปริมาณ 201 - 300 กก. และมากกว่า 301 กก. ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.2 โดยจะมีรูปแบบในการขนส่ง โดยใช้รถของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 55.3 โดยมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ 155 บาทต่อครั้ง และใช้การขนส่งโดยรถเช่าจากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 44.7 ซึ่งมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ 1,000 บาทต่อครั้ง รูปแบบของการกำหนดราคาและชำระเงิน

พบว่า การกำหนดราคา ส่วนใหญ่ใช้การกำหนดราคาโดยวิธีการการตกลงราคาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 86.8 และพ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา คิดเป็นร้อยละ 13.2 ส่วนวิธีการชำระเงิน ส่วนใหญ่จะชำระด้วยเงินสด คิดเป็นร้อยละ 81.6 และชำระโดยการชำระเงินเชื่อ ที่มีระยะเวลาในการชำระภายใน 7 วัน คิดเป็นร้อยละ 18.4 ซึ่งในการซื้อขายกลุ่มเกษตรกรจะมีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้แล้ว คิดเป็นร้อยละ 78.9 และไม่ได้ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเอาไว้ คิดเป็นร้อยละ 21.1

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่ต้องการให้มีการช่วยเหลือและอุปสรรคในการเพาะปลูกกล้วยหอม พบว่า เกษตรกรมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในด้านการผลิตในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01753 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63933 ส่วนด้านการตลาด พบว่า เกษตรกรมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในด้านการตลาดในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24736 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.960175 และด้านการส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า เกษตรกรมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01315 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.308798

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการผลิต ความคิดเห็นของเกษตรกรที่ต้องการให้มีการช่วยเหลือและอุปสรรคในการเพาะปลูกกล้วยหอมด้านการผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งกลุ่มเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในระดับมาก คือ ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง รองลงมาคือ ค่าแรงงาน และน้อยที่สุดคือ ความเสียหายจากลมพายุ ซึ่งแสดงว่าเกษตรกรมีความสามารถในการดำเนินการผลิตได้ด้วยตัวเอง ยกเว้นแต่ประเด็นเรื่องปัจจัยการผลิตและค่าแรงงานที่สูง

ด้านการตลาด กลุ่มเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในระดับมากคือ เรื่องต้นทุนในการขนส่งกล้วยหอม รองลงมาคือ ช่องทางในการจัดจำหน่าย และน้อยที่สุดคือ เปลี่ยนรูปแบบการซื้อขายมาเป็นการชั่งน้ำหนัก ดังนั้นโดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรไม่ต้องการความช่วยเหลือ ยกเว้นในประเด็นต้นทุนการขนส่งกล้วยหอมที่มีต้นทุนสูง

ด้านการส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามมีระดับต้องการให้มีการช่วยเหลือในระดับปานกลาง คือ ข้อมูล แนวโน้ม และทิศทางการพัฒนากล้วยหอมในอนาคตข้างหน้า รองลงมาคือ การส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง น้อยที่สุดคือ ขาดความรู้เพิ่มเติมในการผลิต ภาพรวมโดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรไม่ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นประเด็นใดก็ตาม

ระบบโลจิสติกส์ของกล้วยหอม

การไหลของกล้วยหอมเริ่มจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม อ.บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มการผลิตกล้วยหอม ผลผลิตที่ผลิตได้ของกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 95 % เพื่อการส่งออกซึ่งเป็นกล้วยหอมที่มีคุณภาพได้ผ่านกระบวนการคัดเกรดเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่เหลืออีก 5% จะขายภายในประเทศ โดยมีการรวบรวมผลผลิตกล้วยหอมผ่านสหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านนาสาร จากนั้นส่งผลผลิตจำนวนดังกล่าวยังแหล่งรวบรวมและบรรจุสินค้าไปยังสหกรณ์การเกษตรอำเภอละแม จังหวัดชุมพร เพื่อเตรียมตัวสินค้าที่ได้รับการบรรจุแล้ว ไปยังแหล่งรับสินค้า โดยที่สินค้าทั้งหมดจะส่งไปยังบริษัทเพื่อดำเนินการด้านเอกสาร และพิธีการศุลกากรเพื่อการส่งออกโดยทางเรือไปยังญี่ปุ่น

ส่วนที่เหลืออีก 5% จะส่งขายภายในประเทศ เป็นผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์ส่งออก โดยแบ่ง 2% แรก จะเป็นการขายปลีกให้กับผู้บริโภคโดยตรง โดยขายที่ตลาดสด อำเภอบ้านนาสาร ส่วนอีก 3 % จะขายให้กับพ่อค้าคนกลางเพื่อจำหน่ายในต่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง โดยพ่อค้าคนกลางส่วนใหญ่จะนำกล้วยหอมเหล่านี้ไปจำหน่ายที่ตลาดโพหวาย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 2% ส่วนอีก 1 % พ่อค้าคนกลางจะขายที่ตลาดหัวอิฐ จ.นครศรีธรรมราช

การไหลของข้อมูลด้านสารสนเทศโดยคำสั่งซื้อกล้วยหอมเริ่มตั้งแต่บริษัทส่งออก ส่งคำสั่งซื้อกล้วยหอมไปยังผู้รวบรวมกล้วยหอม คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอละแม โดยจะเป็นผู้รวบรวมหลักก่อนที่จะส่งไปยังบริษัทส่งออก จากนั้นสหกรณ์การเกษตรอำเภอละแมจะส่งคำสั่งซื้อไปยังสหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านนาสารอีกทอดหนึ่ง ซึ่งสหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านนาสารจะเป็นผู้รวบรวมผลผลิตทั้งหมดจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม

ภาพรวมของกิจกรรมโลจิสติกส์ ต้นทุนโลจิสติกส์ และการวางแผนด้านโลจิสติกส์ของกล้วยหอม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะกิจกรรมโลจิสติกส์ ต้นทุนโลจิสติกส์ และการวางแผนด้านโลจิสติกส์จากเกษตรกรไปยังผู้รวบรวมเท่านั้น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

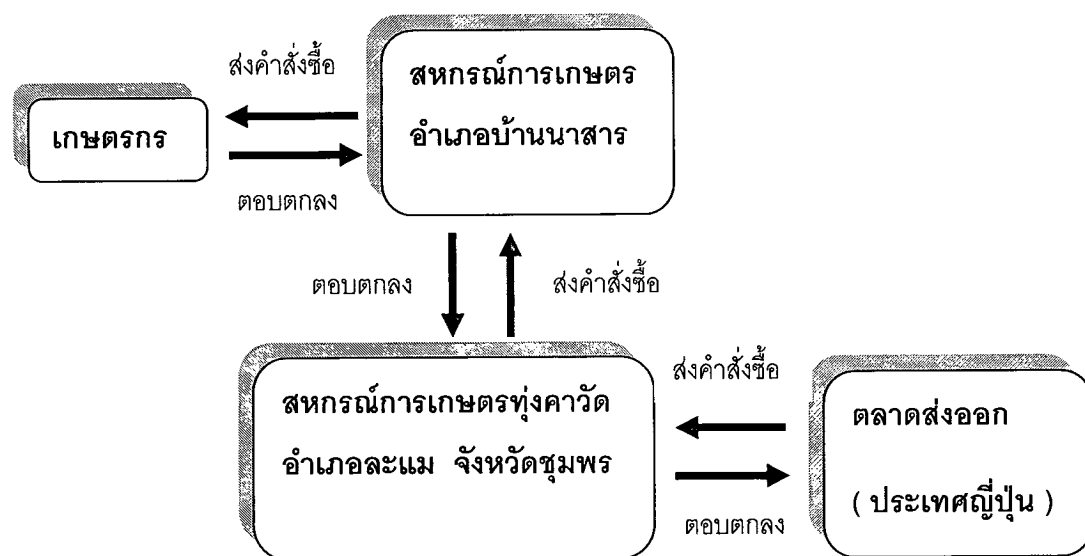
- กิจกรรมโลจิสติกส์ของกล้วยหอม ได้แก่ เก็บเกี่ยวผลผลิตกล้วยหอม ลำเลียงผลผลิตขึ้นรถ ทำความสะอาดกล้วยหอม และคัดคุณภาพกล้วยหอม กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อกระบวนการผลิตและขนส่งกล้วยหอมไปยังผู้รวบรวม ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้จะส่งสินค้าของตนเองไปยังกลุ่มสหกรณ์การเกษตรอำเภอบ้านนาสาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการขนส่งไปยังแหล่งรวบรวมหลัก คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอละแม

- ต้นทุนโลจิสติกส์ของกล้วยหอม ซึ่งต้นทุนนี้มาจากกิจกรรมโลจิสติกส์ของกล้วยหอม ประกอบไปด้วย ต้นทุนค่าเก็บเกี่ยวและคัดคุณภาพ ค่าขนกล้วยหอมขึ้นรถ เนื่องจากกล้วยหอมของกลุ่มเกษตรกรอำเภอบ้านนาสารเน้นการส่งออกเป็นหลัก จำเป็นที่จะต้องวางแผนการพัฒนาการคัดคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ จึงทำให้ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ในการคัดคุณภาพค่อนข้างสูง เนื่องจากอาจมีต้นทุนจากการสูญเสียและไม่ได้มาตรฐาน และยังมีต้นทุนค่าขนกล้วยหอมขึ้นรถ เนื่องจากแรงงานของเกษตรกรภายในครัวเรือนมีจำนวนน้อย ซึ่งต้องจ้างแรงงานส่งผลให้ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น
- การวางแผนด้านโลจิสติกส์ของกล้วยหอม ควรที่จะวางแผนการกำหนดระยะเวลาการให้ผลผลิตกล้วยหอม และปริมาณการผลิตกล้วยหอม เพื่อให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ควรมีการบันทึกข้อมูลหรือรอบระยะเวลาในการให้ผลผลิต รวมไปถึงราคาในการจำหน่ายกล้วยหอมไปยังผู้รวบรวม

เมื่อนำข้อมูลการผลิตมาวิเคราะห์ดูประสิทธิภาพการผลิตในภาพรวม โดยใช้สมการการผลิตแบบคอบบ-ดักลาส (Cobb-Douglas Production function) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเพาะปลูกกล้วยหอมปลอดสารพิษ มีดังนี้ คือ ประสิทธิภาพในการเพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูกและแรงงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับปริมาณกล้วยหอมมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนค่าใช้จ่ายน้ำมันในการเพาะปลูก ระยะทางการให้น้ำกับกล้วยหอม มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณกล้วยหอมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานกล้วยหอมปลอดสารพิษ กรณีอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการประชุมกลุ่มร่วมกับเกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสรุปหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานกล้วยหอมปลอดสารพิษ กรณีอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ข้อสรุปถึงรูปแบบการจัดการว่า ควรที่จะดำเนินการผลิตโดยให้ทุกกิจกรรมผ่านทางสหกรณ์การเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิต การควบคุมคุณภาพ การควบคุมปริมาณการผลิต การเพิ่มอำนาจในการต่อรอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาปัจจัยการผลิต การขายผลผลิต และการติดต่อซื้อขาย โดยควรวางระบบการจัดการโซ่อุปทานการผลิตกล้วยหอมปลอดสารพิษ ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 แสดงภาพรวมรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานกล้วยหอมปลอดสารพิษที่เหมาะสม

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับต้นน้ำ

ในการดำเนินการหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับต้นน้ำ เกษตรกรได้เน้นรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานเพื่อการลดขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานและต้นทุนการผลิต โดยใช้การรวมตัวในการสั่งซื้อปัจจัยการผลิตทุกอย่างรวมกัน โดยจะสั่งซื้อผ่านสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสาร เพื่อสามารถต่อรองราคากับผู้ขายปัจจัยการผลิต และกล้วยหอมที่ผลิตได้ ก็ใช้การกำหนดวันในการตัด โดยจะทำการตัดกล้วยทุกๆวันอังคาร และนำไปรวมกันที่สหกรณ์การเกษตรบ้านนาสาร เพื่อทำการคัดเกรดและทำความสะอาดเบื้องต้น กล้วยที่ผ่านการคัดเกรดแล้วทางสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสารก็จะนำส่งไปยังสหกรณ์การเกษตรทุ่งควาวัดต่อไป

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับกลางน้ำ

ในการดำเนินการหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับกลางน้ำ ได้เน้นรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานเพื่อการลดขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน และการจัดการปริมาณกล้วยที่เกษตรกรผลิตได้ โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างเกษตรกรกับตลาดขายผลผลิต โดยทำการรวบรวมกล้วยหอมที่เกษตรกรผลิตได้มาทำการคัดเกรดและทำความสะอาด กล้วยหอมที่ผ่านการคัดเกรดก็จะทำการส่งไปยังสหกรณ์การเกษตรทุ่งควาวัด อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ส่วนกล้วยหอมที่ไม่ผ่านการคัดเกรดก็นำไปขายที่ตลาดบ้านนาสาร ตลาดโพหวาย จังหวัดสุราษฎร์ธานีและตลาดหัวอิฐ จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับปลายน้ำ

ในการดำเนินการหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการโซ่อุปทานระดับปลายน้ำ ได้เน้นรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานเพื่อการลดขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน และการจัดการปริมาณกล้วยที่เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยผลิตได้ โดยจะมีการกำหนดวัน เวลา ในการรับผลผลิตกล้วยหอมในแต่ละเครือข่าย ให้สอดคล้องกับการส่งไปยังตลาดส่งออก (ประเทศญี่ปุ่น) โดยจะต้องใช้เวลาให้น้อยที่สุด ตั้งแต่การรับกล้วยหอม การคัดเกรด การทำความสะอาด การบรรจุกล่อง และการขนส่งไปยังท่าเรือ เพื่อส่งไปยังตลาดส่งออก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งหัวข้อในการเสนอแนะความคิดเห็นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย มีดังนี้คือ

ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานภาครัฐ

- 1. รัฐควรที่จะให้ความรู้ในด้านการผลิต โดยเฉพาะในเรื่องของการลดต้นทุนด้านการผลิต เนื่องจากต้องมีการใช้จ่ายในการผลิตค่อนข้างสูง ควรที่จะให้ความรู้ในการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และรูปแบบในการผลิตใหม่ๆ
- 2. ด้านต้นทุนการขนส่ง ควรที่จะปรับปรุงรูปแบบในการขนส่งให้มีต้นทุนต่ำลง โดยให้รวบรวมการผลิตให้มีจำนวนมากเพียงพอ เพื่อให้มีอำนาจต่อรองในการลดต้นทุนการขนส่งจากสหกรณ์
- 3. ควรที่จะส่งเสริมการผลิตเพื่อการบริโภคภายในจังหวัดมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องภาวะทางเศรษฐกิจต่างประเทศถดถอย

ข้อเสนอแนะกับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอม

- 1. เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง เพื่อสามารถให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- 2. ควรมีการสั่งซื้อปัจจัยการผลิตร่วมกัน เพื่อให้เกิดอำนาจในการต่อรองราคาปัจจัยการผลิต
- 3. ควรพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการผลิตกล้วยหอม เพื่อลดต้นทุนในการผลิตและเพิ่มปริมาณผลผลิตกล้วยหอม
- 4. ควรมีการพัฒนาและแปรรูปผลผลิตกล้วย ในลักษณะอื่นๆ เช่นการทำกล้วยกวน กล้วยอบน้ำผึ้ง กล้วยตากแห้ง หรือแปรรูปในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของกล้วยหอม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรที่จะขยายผลการศึกษาห่วงโซ่อุปทานเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้รวมไปยังตลาดต่างประเทศ
2. ควรที่จะพยากรณ์ความต้องการในการซื้อกล้วยหอมจากต่างประเทศ ซึ่งอาจจะใช้สมการพยากรณ์ความต้องการ เช่น การพยากรณ์โดยวิธีการพยากรณ์แบบหาค่าถ่วงเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving average) เป็นต้น
3. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาแนวทางอื่นๆในการเพิ่มมูลค่าของกล้วยหอม
5. ควรทำการศึกษาในมิติอื่นๆ เช่น มิติทางการเงิน การวิเคราะห์ผลตอบแทน เป็นต้น